رویش روان شناسی، سال۱۴، شماره ۳، شماره پیاپی ۱۰۸، خرداد ۱۴۰۴
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),14(3), 2025

پیش‌بینی نگرش به ازدواج بر اساس حمایت اجتماعی ادراک‌شده و تنظیم هیجان در دختران دانشجو

Predicting Attitudes Towards Marriage Based on Perceived Social Support and Emotion Regulation in Female Students

حمیده اعتصامی
دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.
معصومه بهبودی (نویسنده مسئول)
استادیار، گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.
فریده دوکانه‌ای فرد
دانشیار، گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

Hamideh Etesami
Ph.D. student, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran.
Masoumeh Behboodi *
Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran.
Mabehboodi@gmail.com
Farideh Dokaneifard
Associate Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی نگرش به ازدواج براساس حمایت اجتماعی ادراک‌شده و تنظیم هیجان در دختران دانشجو انجام شد. روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه دختران دانشجو مقطع کارشناسی دانشگاه شهید بهشتی در سال ۱۴۰۱ بودند که از بین آنها ۲۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری دردسترس و غیرتصادفی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار سنجش شامل پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان گراس و جان (CERQ, ۲۰۰۳)، نگرش نسبت به ازدواج براتن و روزن (MAS, ۱۹۸۸) و مقیاس چندبعدی حمایت اجتماعی ادراک‌شده زیمت و همکاران (MSPSS, ۱۹۸۸) بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد حمایت اجتماعی ادراک‌شده و تنظیم هیجان قادر به پیش‌بینی نگرش به ازدواج بوده‌اند (p<۰/۰۵) و درمجموع ۵۴/۱ درصد از واریانس نگرش به ازدواج را تبیین می‌کنند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که حمایت اجتماعی ادراک‌شده و تنظیم هیجان نقش معنی‌داری در پیش‌بینی نگرش به ازدواج دارند و لزوم توجه به این عوامل برای افزایش نگرش مثبت به ازدواج در دختران دانشجو ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: *تنظیم هیجان، حمایت اجتماعی ادراک‌شده، نگرش به ازدواج، دختران دانشجو.*

Abstract

The present study aimed to predict attitudes towards marriage based on perceived social support and emotion regulation in female students. The method of the present study was descriptive-correlational. The statistical population of this study was all female undergraduate students at Shahid Beheshti University in 2022, from which 200 people were selected as samples using the available and non-random sampling method. The measurement tools included Gross and John's Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ, 2003), Brateen & Rosén's Marital Attitude Scale (MAS, 1988), and Zimet et al.'s Multidimensional Scale of Perceived Social Support (MSPSS, 1988). Multiple regression analysis was used to analyze the data. The findings of the study showed that perceived social support and emotion regulation were able to predict attitudes towards marriage ($p<0.05$) and explained 54.1% of the variance in attitudes towards marriage. Therefore, it can be concluded that perceived social support and emotion regulation play a significant role in predicting attitudes towards marriage, and it seems necessary to pay attention to these factors to increase positive attitudes towards marriage in female students.

Keywords: *Emotion Regulation, Perceived Social Support, Attitudes Towards Marriage, Female Students.*

نوع مقاله : پژوهشی **دریافت : دی ۱۴۰۳** **پذیرش: دی ۱۴۰۳** **ویرایش نهایی: خرداد ۱۴۰۴**

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-31]

[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.3.105]

مقدمه

ازدواج[1] یکی از مهم‌ترین روابط بین‌فردی است که تقریباً افراد بزرگسال آن را تجربه می‌کنند (چودهاری و گائوتام[2]، ۲۰۲۴)، و از طریق تأمین بستری جهت ارضای نیازهای عاطفی و روانی نقش مهمی در عملکرد خانواده دارد (ساهین و بیلگ[3]، ۲۰۲۲). امروزه، ازدواج به سادگی گذشته نیست، اگرچه تعدادی از مطالعات مزایای قابل‌تأیید برای ازدواج را پیشنهاد کرده‌اند، اما تعداد بسیاری از افراد ازدواج خود را به تأخیر می‌اندازند و به نظر می‌رسد که جوانان در آستانه ازدواج از یک نگرش منفی در مورد ازدواج و مسائل مربوط به آن رنج می‌برند (کانجی[4] و همکاران، ۲۰۲۳). عواملی مانند ترس از مشکلات بعد از ازدواج، نداشتن شغل و مسکن، ضعف مهارت‌های ارتباطی، نداشتن اعتماد به جنس مخالف، ادامه تحصیل، ترس از خیانت، ترس از خود و تجربه‌های ناموفق ازجمله مسائلی هستند که نگرش منفی به ازدواج را به همراه دارد (ریتاکولیو[5] و همکاران، ۲۰۲۰). نگرش مثبت به ازدواج به‌عنوان یک رابطه طولانی به‌شدت حائز اهمیت است، زیرا می‌تواند پیامدهای شادکامی، رضایت از زندگی، سلامت و بهزیستی روانی را در پی داشته و بر موفقیت یا شکست فرد تأثیر گذارد (توکر[6] و همکاران، ۲۰۲۲). در شرایطی که نگرش منفی به ازدواج حاکم باشد، به دلیل تعلل در انجام وظایف، افکار منفی در مورد همسر آینده، کاهش روابط بین فردی مطلوب، حدس و گمان در مورد مشاجره و تنش زناشویی و نگرش منفی و ناامیدانه نسبت به زندگی آینده با همسر خواهد داشت (برادشو[7] و همکاران، ۲۰۲۲). می‌توان انتظار داشت غالب بودن نگرش منفی به کنترل ضعیف فرد در تغییر و تحول باورها و انتظارات خود نسبت به ازدواج منجر می‌شود (سقزی و همکاران، ۱۳۹۹).

حمایت اجتماعی ادراک‌شده به‌عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار بر کیفیت روابط افراد و نقش کلیدی در شکل‌گیری نگرش‌ها و تصمیم‌گیری‌های مرتبط با روابط بین‌فردی دارد (کلاته ساداتی و جیریانی، ۱۴۰۰). حمایت اجتماعی، مفهومی است که به ارزیابی‌های ذهنی افراد درباره‌ی روابط و رفتارهای حمایتی اشاره دارد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که حمایت اجتماعی مطلوب می‌تواند احساس تنهایی را کاهش داده و موجب رضایت از زندگی شوند، با افزایش حمایت اجتماعی پاسخ به استرس در افراد کاهش یافته و سلامت روان فرد بهبود می‌یابد (آلتمن[8]، ۲۰۲۲). شبکه‌ی ارتباطات و حمایت اجتماعی عامل مهمی برای تجربه‌های مثبت و پاداشی محسوب می‌شود که درنهایت به احساس خودارزشمندی و عزت‌نفس افراد منجر می‌گردد (بوثبی[9] و همکاران، ۲۰۱۸). کلاته ساداتی و جیریانی (۱۴۰۰) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که حمایت اجتماعی ادراک‌شده با نگرش مثبت به ازدواج رابطه مثبت و معنادار دارد. هینزه[10] و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی دریافتند حمایت اجتماعی والدین و دوستان به دلیل نقش زیادی که در تعیین کیفیت روابط و تداوم روابط بین‌فردی دارد، نقش مهمی در نگرش به جنس مخالف بازی می‌کند.

با توجه به مزایایی که روابط زوجی برای سلامت فرد، خانواده و جامعه به دنبال دارد، مطالعات بسیاری طی سه دهه اخیر به بررسی عوامل مرتبط با نگرش به ازدواج در جوانان در آستانه ازدواج پرداخته‌اند (آکسو[11] و همکاران، ۲۰۲۳). علی‌رغم پیشرفت‌های مفهومی صورت‌گرفته در این حوزه مطالعاتی، شناسایی سازوکارهای اساسی ازجمله نقش فرایندهای هیجانی در کاهش یا تقویت نگرش به ازدواج، نیازمند بررسی‌های بیشتر است (فورس کونولی[12] و همکاران، ۲۰۲۲). پژوهشگران در سال‌های اخیر به نقش تنظیم هیجان در روابط بین‌فردی توجه نشان داده‌اند (لوکری و ویشنوواجالا[13]، ۲۰۲۲). تنظیم هیجان شامل مجموعه روش‌هایی است که به موجب آن افراد تلاش می‌کنند تا بر نوع هیجانات خود، زمانی که این هیجانات را تجربه می‌کنند و نحوه تجربه و ابراز هیجانات تأثیر بگذارند (محبی[14] و همکاران، ۲۰۲۰). تنظیم هیجان صرفاً یک پدیده درون‌فردی نیست بلکه معمولاً در موقعیت‌های اجتماعی شکل می‌گیرد، از بسترهای اجتماعی تأثیر می‌پذیرد و بر کیفیت روابط اجتماعی تأثیر می‌گذارد. دیگران اغلب محرک و دریافت‌کننده پاسخ‌های هیجانی ما هستند و در اکثر اوقات،

1. Marriage
2. Choudhary & Gautam
3. Şahin & Bilge
4.Kanji
5. Ritakallio
6. Tucker
7. Bradshaw
8. Altmann
9. Boothby
10. Heinze
11. Aksu
12. Fors Connolly
13. Lochrie & Vishnuvajiala
14. Vanderlind

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.3.105]

فرایندهای تنظیم هیجان در موقعیت‌های تعامل با دیگران و به‌ویژه افراد نزدیک مانند همسر، دوستان یا اعضای خانواده به کار گرفته می‌شود (پوتوچنی[1] و همکاران، ۲۰۲۲). تحقیقات نشان می‌دهد افرادی که توانایی بیشتری برای تنظیم هیجانات خود دارند، تعاملات اجتماعی مثبت‌تر و تعارضات کمتری را با همسالان خود تجربه می‌کنند (آگوس[2] و همکاران، ۲۰۲۱). امین[3] و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهش خود نشان دادند که دانشجویان دختری که تنظیم هیجان مثبت داشتند، نگرش به ازدواج در آنان نیز مثبت بود. همچنین میکلانی و همکاران (۱۴۰۳) به این نتیجه رسیدند تنظیم هیجان در نگرش به ازدواج تأثیر بسزایی دارد.

نگرش‌های افراد درباره فرایند انتخاب همسر به هنگام ازدواج یکی از عوامل بسیار مهمی است که می‌تواند ازدواج را با موفقیت یا شکست مواجه نماید. آگاه بودن افراد درباره نگرش‌ها و باورها خودشان نسبت به ازدواج و انتخاب همسر در پیش گرفتن منطقی واقع‌بینانه، می‌تواند در داشتن ازدواج رضایت‌بخش نقش بسزایی داشته باشد. بخشی از اهمیت نگرش به این دلیل است که صاحب‌نظران، مطالعه نگرش را برای درک رفتار اجتماعی حیاتی می‌دانند و بخش دیگر اهمیت آن ناشی از آن است که نگرش‌ها تعیین‌کننده رفتارند و این فرض به‌صورت ضمنی دلالت بر این امر دارد که با تغییر نگرش افراد، می‌توان رفتار آنها را نیز تغییر داد. از سوی دیگر با آگاهی از نگرش افراد می‌توان رفتار آنها را پیش‌بینی نمود و بر رفتار آنها کنترل داشت. ازآنجاکه تصمیم به ازدواج از مهم‌ترین تصمیم‌ها و ازدواج نیز از ضروریات زندگی انسان به شمار می‌رود، لذا بررسی عوامل مرتبط با نگرش به ازدواج ضروری به نظر می‌رسد. لذا باوجود پژوهش‌های موجود در خصوص افزایش سن ازدواج، بیشتر به بررسی تأثیر عوامل اجتماعی-اقتصادی در شکل‌گیری پدیده افزایش سن ازدواج و نگرش به ازدواج اقدام شده است و کمتر پژوهشی را در موضوع بررسی ابعاد و عوامل مرتبط با نگرش به ازدواج جوانان شاهدیم، لذا بررسی عوامل روان-شناختی مؤثر بر نگرش به ازدواج ضروری به نظر می‌رسد. انجام این پژوهش موجبات دانش‌افزایی در حوزه ازدواج جوانان را نیز فراهم می‌کند، همچنین شناخت مؤلفه‌های مرتبط با نگرش به ازدواج می‌تواند زمینه را برای ازدواج به‌موقع و مناسب هموارتر کند. واقعیت این است که کارکرد ازدواج و تشکیل خانواده به‌مانند بسیاری پدیده‌های دیگر، پیامدهای مثبت برای جامعه دارد. همچنین توجه به ترجیحات، علاقه‌مندی و نگرش افراد قبل از ازدواج ضرورت دارد. به‌طوری‌که کاربرد این عوامل در قالب مشاوره قبل از ازدواج در کیفیت روابط زناشویی نقش بسیار مؤثر است. بنابراین عدم توجه به عوامل تهدیدکننده و تقویت‌کننده ازدواج به شیوع تجردگرایی دامن می‌زند. بررسی دقیق این مسئله به شناخت دقیق چالش‌های ازدواج و لزوم به‌کارگیری راهکارهای مطلوب منجر می‌شود. لذا با توجه آنچه گفته شد، پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی نگرش به ازدواج بر اساس حمایت اجتماعی ادراک‌شده و تنظیم هیجان در دختران دانشجو انجام شد.

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دختران دانشجو مقطع کارشناسی همه رشته‌های دانشگاه شهید بهشتی در سال ۱۴۰۱ بود. به‌منظور برآورد حجم نمونه از فرمول پیشنهادی تاپاچینک و فیدل[4] (۲۰۰۷) استفاده شد. بر اساس این فرمول، حداقل حجم نمونه در مطالعات همبستگی با استفاده از فرمول $N \geq 50 + 8m$ محاسبه می‌شود. در این پژوهش ۷ متغیر مستقل شناسایی شد که درنهایت با بیش‌برآورد و پیش‌بینی ریزش ۲۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری دردسترس و غیرتصادفی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. پس از هماهنگی با حراست دانشگاه شهید بهشتی، پرسشنامه‌ها در بین شرکت‌کنندگان توزیع و پس از پاسخگویی پرسشنامه‌ها جمع‌آوری شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بود از: رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، دختر بودن، مجرد بودن، دانشجوی مقطع کارشناسی بودن، دامنه سنی ۱۹ تا ۳۵ سال، و ملاک‌های خروج از مطالعه نیز انصراف از شرکت در پژوهش، مبتلا بودن به بیماری جسمانی خاص و عدم تکمیل مناسب پرسشنامه‌ها بود. همچنین به‌منظور حصول اطمینان نسبت به مسائل اخلاقی و حقوقی، ملاحظات اخلاقی شامل موارد زیر رعایت گردید: ۱- پیش از شروع مطالعه، شرکت‌کنندگان از موضوع و روش اجرای پژوهش مطلع شدند، ۲- پژوهشگر متعهد شد تا از اطلاعات خصوصی آزمودنی‌ها محافظت کند و از داده‌ها فقط در راستای اهداف پژوهش استفاده کند، ۳- پژوهشگر متعهد شد نتایج پژوهش را در صورت تمایل آزمودنی‌ها برای آنها تفسیر کند، ۴- در صورت مشاهده‌ی هرگونه ابهام، راهنمایی‌های لازم به آزمودنی‌ها ارائه شد، ۵- مشارکت در تحقیق هیچ‌گونه بار مالی برای شرکت‌کنندگان به دنبال نداشت، ۶- این پژوهش با موازین

1. Potoczny
2. Agus
3. Amin
4. Tabachnick & Fidell

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.3.105]

دینی و فرهنگی آزمودنی و جامعه هیچ‌گونه مغایرتی نداشت. جهت تجزیه‌وتحلیل داده‌های حاصل از پژوهش از روش تحلیل رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ استفاده شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه نگرش به ازدواج[1] (MAS): پرسشنامه نگرش نسبت به ازدواج توسط براتن و روزن[2] (۱۹۹۸) به‌منظور سنجش نگرش نسبت به ازدواج طراحی و تدوین شده و در ایران توسط نیلفروشان و همکاران (۱۳۹۲) اعتباریابی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۳ سؤال و چهار مؤلفه نگرش بدبینانه به ازدواج، نگرش خوش‌بینانه به ازدواج، نگرش واقع‌گرایانه به ازدواج و نگرش ایده‌آل‌گرایانه به ازدواج می‌باشد و براساس طیف چهارگزینه‌ای لیکرت با سؤالاتی مانند (به خاطر آن‌که بسیاری از ازدواج‌ها به جدایی می‌انجامد، پس ازدواج کار بیهوده‌ای است) به سنجش نگرش نسبت به ازدواج می‌پردازد. گویه‌های ۱، ۳، ۵، ۸، ۱۲، ۱۶، ۱۹، ۲۰ و ۲۳ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. برای محاسبه امتیاز هر زیرمقیاس، نمره تک‌تک گویه‌های مربوط به آن زیرمقیاس باهم جمع می‌شوند. برای محاسبه امتیاز کلی پرسشنامه نیز، نمره همه گویه‌های پرسشنامه باهم جمع می‌شوند. دامنه امتیاز این پرسشنامه بین ۲۳ تا ۹۲ بود. هر چه امتیاز حاصل‌شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان‌دهنده میزان بیشتر نگرش خوش‌بینانه نسبت به ازدواج خواهد بود و بالعکس. در پژوهش براتن و روزن (۱۹۹۸) ضریب همسانی درونی بر کل پرسشنامه ۰/۷۹ به دست آمد و پایایی نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۹ محاسبه شد و همچنین روایی صوری نیز در پژوهش ایشان، ۰/۷۳ به دست آمد. در پژوهش نیلفروشان و همکاران (۱۳۹۲) روایی محتوایی و صوری و ملاکی این پرسشنامه به ترتیب ۰/۷۳ و ۰/۷۷ ارزیابی شده است. ضریب آلفای کرونباخ محاسبه‌شده در پژوهش نیلفروشان و همکاران (۱۳۹۲) برای این پرسشنامه ۰/۸۶ برآورد شد. میزان پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۳ به دست آمد.

پرسشنامه تنظیم هیجانی (ERQ)[3]: پرسشنامه تنظیم هیجانی توسط گراس و جان[4] در سال ۲۰۰۳ ساخته شده و دارای ۱۰ سؤال و دو خرده‌مقیاس سرکوبی و ارزیابی مجدد می‌باشد. آزمودنی به هرگونه این پرسشنامه براساس مقیاس هفت‌درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق پاسخ می‌دهد. دامنه نمرات در این مقیاس از ۱۰ تا ۷۰ است. ضریب همسانی درونی در خرده‌مقیاس ارزیابی مجدد برای مردان ۰/۷۲ و برای زنان ۰/۷۹ است. همچنین ضریب همسانی درونی در خرده‌مقیاس سرکوبی برای مردان ۰/۶۷ و برای زنان ۰/۶۹ می‌باشد. گراس و جان (۲۰۰۳) روایی پرسشنامه از طریق تحلیل مؤلفه اصلی با استفاده از چرخش واریماکس، همبستگی بین دو خرده‌مقیاس آن ۰/۱۳ گزارش شده است و همچنین آنان همبستگی درونی پرسشنامه تنظیم هیجان را بررسی کرده‌اند و ضرایب همبستگی بین سؤالات در دامنه ۰/۷۳ تا ۰/۷۹ به دست آمده است. سلیمانی و حبیبی (۱۳۹۳) در پژوهش خود ضریب آلفای کرونباخ را برای این پرسشنامه ۰/۸۱ گزارش کردند. همچنین این پژوهشگران روایی محتوایی این پرسشنامه را مطلوب گزارش کرده‌اند. میزان پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ارزیابی مجدد ۰/۸۳ و سرکوبی ۰/۸۵ به دست آمد.

پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک‌شده[5] (MSPSS): این مقیاس با ۱۲ سؤال توسط زیمت[6] و همکاران (۱۹۸۸) برای سنجش حمایت اجتماعی ادراک‌شده طراحی شده است که به‌صورت طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم نمره ۷ نمره‌گذاری می‌شود. این مقیاس ادراک حمایت اجتماعی را در سه منبع خانواده، دوستان و دیگران مهم می‌سنجد. دامنه نمرات در این مقیاس بین ۱۲ الی ۸۴ می‌باشد و نمرات بالاتر نشان‌دهنده حمایت اجتماعی بیشتر است (زیمت و همکاران، ۱۹۸۸). پایایی این ابزار به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ و روایی به روش تحلیل عاملی تأییدی با سه زیرمقیاس حمایت از سمت خانواده (۰/۷۸)، دوستان (۰/۸۳) و افراد مهم (۰/۸۸) تأیید شد (زیمت و همکاران، ۱۹۸۸). در نمونه ایرانی جهت تعیین روایی از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد، نتایج نشان داد این مقیاس از یک ساختار سه عاملی شامل خانواده، دوستان و سایر افراد مهم برخوردار است. درصد واریانس تبیین شده با سه عامل در نمونه بیمار و نمونه سالم به ترتیب ۷۷/۸۷ درصد و ۷۸/۵۵ درصد بود. ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۴ گزارش شد (باقریان سرارودی و همکاران، ۲۰۱۳). در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد.

1. Marital Attitude Scale (MAS)
2. Brateen & Rosén's
3. Emotional regulation questionnaire (ERQ)
4. Gross & John
5. The Multidimensional Scale of Perceived Social Support (MSPSS)
6. Zimet

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.3.105]

یافته ها

یافته‌های به‌دست‌آمده بر اساس بررسی ویژگی جمعیت‌شناختی نشان داد میانگین سن ۲۶/۶۵ و انحراف معیار ۱/۵۲ بود. جنسیت همه شرکت‌کنندگان دختر بود. همه شرکت‌کنندگان در مقطع کارشناسی تحصیل می‌کردند و تمامی دختران دانشجو مجرد بودند.

جدول ۱. نتایج شاخص‌های توصیفی و آزمون همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه متغیرها

	۱	۲	۳	۴
۱- حمایت اجتماعی ادراک‌شده	۱			
۲- ارزیابی مجدد	۰/۴۲**	۱		
۳- سرکوبی	-۰/۹۰**	-۰/۴۲**	۱	
۴- نگرش به ازدواج	۰/۷۷**	۰/۵۱**	-۰/۴۲**	۱
میانگین	۵۵/۲۸	۱۵/۱۸	۱۴/۱۴	۶۶/۷۲
انحراف معیار	۱۲/۹۲	۳/۳۸	۲/۸۸	۱۱/۴۵
کجی	۰/۰۰۴	۰/۱۲	۰/۲۱	-۰/۹۱
کشیدگی	-۰/۴۴	-۰/۶۷	-۰/۰۸	۰/۲۶

در جدول ۱ آماره‌های توصیفی متغیرها و همبستگی بین متغیرها با آزمون همبستگی پیرسون آمده است. پیش از انجام تحلیل نهایی به غربالگری داده‌ها پرداخته شد و داده‌های پرت تک‌متغیره با نمودار جعبه‌ای و داده‌های پرت چندمتغیره با فاصله ماهلانوبیس شناسایی و اصلاح شدند. در این پژوهش رابطه بین متغیرها با آزمون همبستگی پیرسون آزمون شد. حداکثر سطح خطای آلفا جهت آزمون فرضیه‌ها، مقدار ۰/۰۵ تعیین شد. با توجه به اینکه شاخص کجی و کشیدگی به‌دست‌آمده برای متغیرهای پژوهش در جدول ۱ همگی در محدوده ۲+ تا ۲- قرار دارند، بنابراین شکل توزیع متغیرها در شرایط تقریباً نرمالی قرار دارند همچنین نتایج جدول ۱ نشان داد که حمایت اجتماعی ادراک‌شده و ارزیابی مجدد با نگرش به ازدواج رابطه مثبت و معناداری دارند (P<۰/۰۱) و از سویی دیگر نیز سرکوبی رابطه منفی و معناداری با نگرش به ازدواج دارد (P<۰/۰۱)، همچنین برای بررسی پیش‌فرض استقلال خطاها از آزمون دوربین - واتسون استفاده شد که مقدار آن ۱/۶۷ بود که در محدوده قابل‌قبول ۱/۵ تا ۲/۵ قرار داشت. همچنین از آماره تحمل و تورم واریانس برای بررسی عدم هم‌خطی میان متغیرهای پیش‌بین پژوهش استفاده شد که نتایج نشان داد آماره تحمل کمتر ۰/۱۰ و تورم واریانس بزرگ‌تر از ۱۰ برای متغیرهای پیش‌بین وجود ندارد که حاکی از رعایت پیش‌فرض عدم هم‌خطی میان متغیرها است.

جدول ۲. نتیجه تحلیل رگرسیون چندگانه و تحلیل واریانس حمایت اجتماعی ادراک‌شده و تنظیم هیجان در پیش‌بینی نگرش به ازدواج

شاخص‌ها / متغیرها		مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	R	R2	sig
حمایت اجتماعی ادراک‌شده	رگرسیون	۳۸۶۵/۶۹	۱	۳۸۶۵/۶۹	۸۲/۹۰	۰/۷۷	۰/۵۹	۰/۰۰۱
	باقیمانده	۹۸۷۸/۱۰	۱۹۹	۴۶/۶۳				
	مجموع	۱۳۷۴۳/۷۹	۲۰۰					
ارزیابی مجدد	رگرسیون	۵۳۱۷/۶۸	۲	۲۶۵۸/۸۴	۶۲/۴۸	۰/۵۱	۰/۲۶	۰/۰۰۱
	باقیمانده	۸۴۲۶/۱۱	۱۹۸	۴۲/۵۵				
	مجموع	۱۳۷۴۳/۷۹	۲۰۰					
سرکوبی	رگرسیون	۵۹۹۵/۹۶	۳	۱۹۹۸/۶۵	۵۰/۸۲	-۰/۴۲	۰/۱۸	۰/۰۰۱
	باقیمانده	۷۷۴۷/۸۳	۱۹۷	۳۹/۳۳				
	مجموع	۱۳۷۴۳/۷۹	۲۰۰					

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.3.105]

جهت بررسی ضریب همبستگی چندگانه میان متغیرها از تحلیل رگرسیون چندگانه با روش گام‌به‌گام استفاده شد. بدین‌منظور متغیر حمایت اجتماعی ادراک‌شده با داشتن بالاترین میزان همبستگی با متغیر ملاک در گام اول وارد معادله رگرسیون شد. سپس در ادامه متغیرهای ارزیابی مجدد و سرکوبی به مدل اضافه شده که مقدار کل R برابر با ۰/۵۶۳ به دست آمده است، یعنی ۵۶/۳ درصد از واریانس نگرش به ازدواج را متغیرهای حمایت اجتماعی ادراک‌شده و تنظیم هیجان (ارزیابی مجدد و سرکوبی) باهم به‌طور مشترک تبیین می‌کنند. همین‌طور نتایج تحلیل واریانس (جدول ۳) حاکی از آن هستند که ضرایب همبستگی چندگانه بین متغیرها و به‌طورکلی رگرسیون متغیرهای پیش‌بین بر روی متغیر ملاک از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد (P<۰/۰۱).

جدول ۳. ضرایب رگرسیونی متغیرهای پیش‌بین در پیش‌بینی نگرش به ازدواج

متغیرها	ضرایب معیار نشده β	خطای معیار	ضرایب استانداردشده β	t	سطح معناداری
مقدار ثابت	۴۷/۵۵	۲/۳۵		۲۰/۲۳	۰/۰۰۱
حمایت اجتماعی ادراک‌شده	۰/۶۳۴	۰/۱۱۹	۰/۲۲۶	۵/۳۳	۰/۰۰۱
ارزیابی مجدد	۰/۶۸۴	۰/۱۰۴	۰/۲۵۴	۶/۶۰	۰/۰۰۱
سرکوبی	-۰/۱۸۶	۰/۰۳۱	-۰/۱۵۹	-۳/۹۷	۰/۰۰۴

جهت تعیین اینکه کدام‌یک از متغیرها قابلیت پیش‌بینی‌کنندگی بیشتری برای متغیر ملاک یعنی نگرش به ازدواج دارند، ضرایب رگرسیون مورد بررسی قرار گرفته‌اند. همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، ضرایب β نشان از آن دارد که به ترتیب ارزیابی مجدد (P<۰/۰۰۱، t=۶/۶۰، β =۰/۲۵۴) با بیشترین مقدار B و پس از آن حمایت اجتماعی ادراک‌شده (P<۰/۰۰۱، t=۵/۳۳، β =۰/۲۲۶) و سرکوبی (P<۰/۰۰۴، t=-۳/۷۹، β =-۰/۱۵۹) به ترتیب قابلیت پیش‌بینی نگرش به ازدواج را دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی نگرش به ازدواج بر اساس حمایت اجتماعی ادراک‌شده و تنظیم هیجان در دختران دانشجو انجام شد. در مرحله اول یافته‌ها نشان داد حمایت اجتماعی ادراک‌شده با نگرش به ازدواج در دختران دانشجو رابطه مثبت و معنادار دارد. این یافته‌ها با یافته‌های پژوهش کلاته ساداتی و جیریانی (۱۴۰۰) و هینزه و همکاران (۲۰۲۰) همسو بود.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت حمایت اجتماعی از طریق دو فرآیند عمده بر نگرش به ازدواج مؤثر است: اثر مستقیم حمایت اجتماعی از طریق رفتارهای مرتبط با نگرش مثل تشویق رفتارهای درست و اثر سپرمانند حمایت اجتماعی که به تعدیل آثار فشار عصبی حاد و مزمن بر نگرش و همچنین افزایش سازگاری کمک می‌کند (کلاته ساداتی و جیریانی، ۱۴۰۰). مدل اثر مستقیم فرض می‌کند که حمایت اجتماعی وضعیت نگرش فرد را مستقل از سطح تنیدگی افزایش می‌دهد. مدل سپرمانند استدلال می‌کند که در حضور وقایع منفی، حمایت اجتماعی از افراد در برابر نگرش منفی محافظت می‌کند. در میان افراد با نگرش منفی، حمایت اجتماعی با بهبود در کنترل و کارکرد هیجانی رابطه داشته است. افرادی که حمایت اجتماعی بالایی را ادراک می‌کنند، معمولاً احساس می‌کنند که دیگران به آن‌ها اهمیت می‌دهند و برایشان ارزش قائل هستند. این احساس ارزشمندی می‌تواند اعتمادبه‌نفس فرد را افزایش دهد و او را به سمت نگرش مثبت‌تر به روابط بین‌فردی، ازجمله ازدواج، سوق دهد. ازدواج معمولاً با نگرانی‌ها و مسئولیت‌های جدیدی همراه است. حمایت اجتماعی ادراک‌شده از طریق ارائه حمایت عاطفی و اطلاعاتی می‌تواند اضطراب‌ها و ترس‌های فرد در مورد آینده ازدواج را کاهش دهد و نگرش او را از تهدیدآمیز به فرصت‌محور تغییر دهد (آلتمن[1]، ۲۰۲۲). افرادی که حمایت اجتماعی زیادی از خانواده و دوستان خود دریافت می‌کنند، معمولاً در محیط‌هایی رشد کرده‌اند که روابط عاطفی مثبت و سالم در آن‌ها تقویت شده است. این تجربیات مثبت می‌توانند به‌عنوان الگوهایی برای روابط آینده، ازجمله ازدواج، عمل کنند و نگرش خوش‌بینانه‌ای به ازدواج ایجاد کنند. حمایت اجتماعی ادراک‌شده باعث می‌شود افراد احساس کنند که بخشی از یک شبکه اجتماعی هستند. این احساس تعلق می‌تواند فرد را به داشتن روابط عاطفی بلندمدت، مانند ازدواج، ترغیب کند، زیرا ازدواج به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین راه‌های حفظ تعلق اجتماعی در نظر گرفته می‌شود. حمایت اجتماعی،

1. Altmann

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.3.105]

به‌ویژه از طریق تعامل با افراد نزدیک، می‌تواند مهارت‌های بین‌فردی مانند ارتباط مؤثر، حل تعارض، و درک احساسات دیگران را تقویت کند (هینزه و همکاران، ۲۰۲۰). این مهارت‌ها نه‌تنها احتمال موفقیت در ازدواج را افزایش می‌دهند، بلکه نگرش مثبت‌تری نسبت به آن ایجاد می‌کنند.

بخش بعدی یافته‌ها نشان داد تنظیم هیجان (ارزیابی مجدد و سرکوبی) با نگرش به ازدواج در دختران دانشجو رابطه معنادار دارد. این یافته‌ها با یافته‌های پژوهش امین و همکاران (۲۰۲۴) و میکلانی و همکاران (۱۴۰۳) همسو بود. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت تنظیم هیجان صرفاً یک پدیده درون‌فردی نیست بلکه معمولاً در موقعیت‌های اجتماعی شکل می‌گیرد، از بسترهای اجتماعی تأثیر می‌پذیرد و بر کیفیت روابط اجتماعی تأثیر می‌گذارد. دیگران اغلب محرک و دریافت‌کننده پاسخ‌های هیجانی ما هستند و در اکثر اوقات، فرایندهای تنظیم هیجان در موقعیت‌های تعامل با دیگران و به‌ویژه افراد نزدیک مانند همسر، دوستان یا اعضای خانواده به کار گرفته می‌شود (میکلائی و همکاران، ۱۴۰۳). تحقیقات نشان می‌دهد افرادی که توانایی بیشتری برای تنظیم هیجانات خود دارند، نگرش و حمایت اجتماعی مثبت‌تر و تعارضات کمتری را تجربه می‌کنند (بوزنی و همکاران، ۲۰۱۴). تنظیم هیجان با عزت‌نفس و حمایت اجتماعی بالا مرتبط است و افزایش تجربه‌های هیجانی مثبت باعث مواجهه مؤثر با موقعیت‌های استرس‌زا نظیر ازدواج شده و پاسخ مناسب به موقعیت‌های اجتماعی افزایش می‌دهد (پوق، ۲۰۱۵). تنظیم هیجان با افزایش سازگاری، مقابله کارآمد، حل مسئله و بهزیستی ذهنی همراه است، درحالی‌که عدم تنظیم هیجان با پیامدهای منفی روان‌شناختی و هیجانی مرتبط است و وضعیت موجود را از آنچه که هست بدتر می‌کند و نقش منفی در نگرش به ازدواج دارد (دانهام، ۲۰۱۶). ناتوانی در مدیریت پاسخ‌های هیجانی باعث می‌شود افراد دوره‌های شدیدتر و طولانی‌تر از پریشانی را تجربه کنند (دادفرنیا و همکاران، ۱۳۹۹) که درنهایت ممکن است به نگرش منفی منجر شود. بنابراین مهارت‌های تنظیم هیجان در شکل دادن به نگرش نسبت به ازدواج مهم است و راهبردهای تنظیم هیجان مؤثر می‌تواند ثبات عاطفی و رضایت زناشویی را بهبود بخشد (امین و همکاران، ۲۰۲۴).

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی نیز روبه‌رو بود، ازجمله استفاده از روش نمونه‌گیری غیرتصادفی و دردسترس، محدود بودن نمونه به دانشجویان دختر مقطع کارشناسی دانشگاه شهید بهشتی، تکمیل پرسشنامه‌ها در ساعت‌های کلاسی متفاوت و مقطعی بودن پژوهش، تعمیم نتایج را با مشکل مواجه می‌سازد. همچنین استفاده از ابزار خودگزارشی برای گردآوری داده‌ها احتمال سوگیری داده‌ها را افزایش می‌دهد. بنابراین پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده در شهرها و گروه‌های مختلف و با حجم بیشتر انجام شود. همچنین در کنار پرسشنامه از روش‌های دیگر جمع‌آوری داده نظیر مصاحبه نیز استفاده گردد تا بتوان نتایج را با اطمینان بیشتری تعمیم داد.

منابع

دادفرنیا، ش.، هادیان فرد، ح.، رحیمی، چ.، و افلاک سیر، ع. (۱۳۹۹). تنظیم هیجان و نقش آن در پیش بینی نشانه های افسردگی در دانشجویان. *طلوع بهداشت*، *۱۹*(۱)، ۳۲-۴۷. https://tbj.ssu.ac.ir/article-1-2947-fa.html

سقزی، ا.، و یزدانی اسفیدواجانی، ح. (۱۳۹۹). پیش‌بینی رغبت به ازدواج براساس نگرش به ارتباط پیش از ازدواج: کنترل نقش جنسیت و تجربه رابطه با جنس مخالف. *رویش روان شناسی*، ۹(۷)، ۱۴۶-۱۳۹. https://frooyesh.ir/article-1-2086-fa.html

سلیمانی، ا.، و حبیبی، ی. (۱۳۹۳). ارتباط تنظیم هیجان و تاب‌آوری با بهزیستی روان‌شناختی در دانش‌آموزان. *روانشناسی مدرسه و آموزشگاه*، ۳(۴)، ۵۱-۷۲. https://jsp.uma.ac.ir/article_268.html

کلاته ساداتی، ا.، و جیریایی، ر. (۱۴۰۱). بررسی عوامل اجتماعی موثر بر نگرش به ازدواج: مطالعه دانشجویان دختر خوابگاه دانشگاه یزد. *فصلنامه مددکاری اجتماعی*، *۱۰*(۴)، ۵۶-۴۸. http://socialworkmag.ir/article-1-661-fa.html

میکلانی، ن.، رضایی جمالویی، ح.، طاهری، م.، و دیده‌بان، ا. (۱۴۰۳). مدل معادلات ساختاری نگرش به ازدواج بر اساس تنظیم هیجانی بین فردی و ذهنیت‌های طرحواره‌ای. *مجله تحقیقات نظام سلامت*، ۲۰(۱)، ۷۸-۷۰. http://hsr.mui.ac.ir/article-1-1409-fa.html

نیلفروشان، پ.، نویدیان، ع.، و عابدی، ا. (۱۳۹۲). بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش نسبت به ازدواج. *روان پرستاری*، *۱*(۱)، ۴۷-۳۵. http://ijpn.ir/article-1-59-fa.html

Agus, M., Puddu, L., & Raffagnino, R. (2021). Exploring the Similarity of Partners' Love Styles and Their Relationships With Marital Satisfaction: A Dyadic Approach. *SAGE Open*, *11*(4): 215824402110407. https://doi.org/10.1177/21582440211040785

Aksu, G., & Eser, T., & Emekli, H. (2023). The Relationship Between Marital Satisfaction and Life Satisfaction: A Meta-Analysis Study. *International Journal on New Trends in Education and Their Implications (IJONTE)*, *14*(2), 7-22. http://www.ijonte.org/FileUpload/ks63207/File/1.pdf

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-31]

[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.3.105]

Altmann, T. (2022). Distinctions in friendship research: variations in the relations between friendship and the Big Five. *Personality and Individual Differences*, *154*, 109727. https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109727

Amin, S. M., El-Sayed, M. M., El-Monshed, A. H., Khedr, M. A., & Atta, M. H. R. (2024). The hidden link: dysmenorrhea, emotion regulation, and attitudes toward marriage in female nursing students. *BMC nursing*, *23*(1), 721. https://doi.org/10.1186/s12912-024-02341-w

Bagherian -Sararoudi, R., Hajian, A., Ehsan, H. B., Sarafraz, M. R., & Zimet, G. D. (2013). Psychometric properties of the Persian version of the multidimensional scale of perceived social support in Iran. *International journal of preventive medicine* , *4*(11), 1277. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3883252/

Boothby, E. J., Cooney, G., Sandstrom, G. M., & Clark, M. S. (2018). The Liking Gap in Conversations: Do People Like Us More Than We Think?. *Psychological science*, *29*(11), 1742-1756. https://doi.org/10.1177/0956797618783714

Braaten, E. B., & Rosén, L. A. (1998). Development and validation of the Marital Attitude Scale. *Journal of Divorce & Remarriage*, *29*(3-4), 83-91. https://doi.org/10.1300/J087v29n03_05

Bradshaw, H. K., Cunningham, K., & Hill, S. E. (2022). Known by the company she keeps: Women's friendship preferences influence interpersonal evaluations. *Personality and Individual Differences*, *185*: 111301. https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111301.

Choudhary, V. & Gautam, S.K. (2024). Exploring Relationship between Marriage Attitude and Life Satisfaction among Unmarried Working Professionals. *International Journal of Indian Psychology*, *12*(2), 300-306. https://ijip.in/articles/marriage-attitude-and-life-satisfaction/

Fors Connolly, F., & Gärling, T. (2022). Mediators of differences between employed and unemployed in life satisfaction and emotional well-being. *Journal of Happiness Studies*, *23*, 1637-1651. https://doi.org/10.1007/s10902-021-00466-2

Gross, J. J., John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: Implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, *85*(2), 348-362. https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.348

Heinze, J. E., Hsieh, H., Aiyer, S. M., Buu, A., & Zimmerman, M. C. (2020). Adolescent Family Conflict as a Predictor of Relationship Quality in Emerging Adulthood. *Family Studies*, *69*(5), 996-1011. https://doi.org/10.1111/fare.12493.

Kanji, S., Carmichael, F., Darko, C., Egyei, R., & Vasilakos, N. (2023). The Impact of Early Marriage on the Life Satisfaction, Education and Subjective Health of Young Women in India: A Longitudinal Analysis. *The Journal of Development Studies*, *60*(5), 705-723. https://doi.org/10.1080/00220388.2023.2284678

Lochrie, K., & Vishnuvajiala, U. (2022). *Women's friendship in medieval literature*. Columbus: The Ohio State University PRESS.

Mohebi, M., Gharayagh Zandi, H., Besharat, M., Ghayour Najafabadi, M. (2020). Resilience and Emotional Reactions to Failure Mediated by Self-compassion and Emotion Regulation in Martial Artists. *Sport Sciences and Health Research*, *12*(1), 113-124. https://sshr.ut.ac.ir/article_82341.html

Potoczny, W., Herzog-Krzywoszanska, R., & Krzywoszanski, L. (2022). Self-Control and Emotion Regulation Mediate the Impact of Karate Training on Satisfaction With Life. *Frontiers in behavioral neuroscience*, *15*, 802564. https://doi.org/10.3389/fnbeh.2021.802564

Ritakallio, M., Luukkaala, T., Marttunen, M., Pelkonen, M., & Kaltiala-Heino, R. (2020). Comorbidity between depression and antisocial behaviour in middle adolescence: The role of perceived social support. *Nordic Journal of Psychiatry*, *64*(3), 164-171. https://doi.org/10.3109/08039480903264911

Şahin, E. S. & Bilge, F. (2022). Marital attitudes according to the marital messages of university students from various sources. *Adiyaman University Journal of Educational Sciences*, *12*(2), 76-90. https://doi.org/10.17984/adyuebd.960114

Tucker, J. S., Rodriguez, A., Davis, J. P., & D'Amico E. J. (2022). Cross-Lagged Associations of Insecure Attachment Style, Alcohol Use, and Sexual Behavior during Emerging Adulthood. *Archives of sexual behavior*, *51*(3), 1521-1530. https://doi.org/10.1007/s10508-021-02106-5.

Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of personality assessment*, *52*(1), 30 -41. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5201_2

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-31]

[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.3.105]